

BEGROTING 2025
Ontwerpbegroting GO 4 april 2024

Beleid en financiën van Hollandse Waterlinies
voor het jaar 2025

Utrecht, 4 april 2024

Het Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies is een samenwerkingsverband (op basis van de gemeenschappelijke regeling) van vier provincies, te weten Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
De opbouw van de begroting	4
Besluitvorming over de begroting 2025 <i>Het besluitvormingsproces omtrent deze begroting in beeld.</i>	5
Beleidsbegroting: het programmaplan <i>We brengen in beeld wat de Hollandse Waterlinies wil bereiken, wat we daarvoor gaan doen en welke kosten dit met zich meebrengt.</i>	
Programma- Behoud werelderfgoed Hollandse Waterlinies	6
Beleidsbegroting: de paragrafen <i>In de paragrafen maken we een dwarsdoorsnede van de begroting over de thema's die voor het gemeenschappelijk orgaan relevant zijn.</i>	
Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	9
Paragraaf 2 – Bedrijfsvoering	11
Paragraaf 3 – Financiën	13
Financiële begroting <i>De financiële begroting geeft een totaaloverzicht van de baten en lasten, zowel voor dit begrotingsjaar als de jaren daarna. Daarnaast brengen we onze financiële positie in beeld.</i>	
1. Uiteenzetting financiële positie	15
2. Meerjarenraming 2025-2028	18

VOORWOORD

Voor u ligt het derde (concept-) meerjarenbegroting van het gemeenschappelijk orgaan Hollandse Waterlinies (hierna: HWL). Deze begroting ondersteunt de succesvolle samenwerking van vier provincies voor het behoud van de mondiaal unieke en onvervangbare kwaliteiten van ons UNESCO Werelderfgoed. U kunt hier op gepaste wijze trots op zijn.

De officiële wereldwijde erkenning door UNESCO in juli 2021 betekent voor de Nederlandse staat een internationale verplichting om onder meer deze (goed) te beheren en beschermen en daarover te rapporteren aan de UNESCO. Binnen de nationale context van Nederland ligt de werelderfgoed site Hollandse Waterlinies binnen het gebied van de vijf provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland.

De college's van de vier linieprovincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant zijn samen in 2022 de gemeenschappelijke regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies aangegaan. Hierin is vastgelegd dat zij samen de verantwoordelijkheid dragen voor het behoud van de Hollandse Waterlinies als werelderfgoed via beheer, bescherming en uitdragen. Dit op zodanige wijze dat de *Outstanding Universal Value* ervan behouden en leefbaar blijft voor volgende generaties. Ook hebben zij samen met het Rijk de verantwoordelijkheid voor de periodieke verantwoording richting UNESCO. Deze regeling is voor onbepaalde tijd getroffen. UNESCO heeft immers de werelderfgoedstatus voor onbepaalde tijd verleend, mits met zorg wordt omgegaan met de Uitzonderlijke Universele Waarde. En die verantwoordelijkheid hebben de vier provincies op zich genomen.

Het gemeenschappelijk orgaan is een bestuurlijke samenwerking. Het orgaan wordt ondersteund door een klein ambtelijk bureau, het sitebureau, dat is ondergebracht bij de provincie Utrecht. Om de taken te kunnen vervullen die bij de verantwoordelijkheid van het GO horen, dragen de provincies jaarlijks de begroting van deze samenwerking. In het voorliggende document heeft het GO zijn begroting opgenomen voor het jaar 2025 en drie daaropvolgende jaren.

Met vriendelijke groet,

Peter Drenth, voorzitter Gemeenschappelijk orgaan Hollandse Waterlinies

Meer informatie kunt u vinden op onze website: www.hollandsewaterlinies.nl

---

DE OPBOUW VAN DE BEGROTING

De begroting geeft een totaalbeeld van de activiteiten van het Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies (HWL), de belangrijkste ontwikkelingen, de middelen die met de uitvoering zijn gemoeid en de financiële positie. Hij wordt zo compact mogelijk gehouden met de focus op financiële verantwoording van de activiteiten die door de HWL wordt uitgevoerd voor de aangesloten provincies. Bestuurders krijgen met de informatie zoals opgenomen in deze programmabegroting voldoende mogelijkheden voor sturing en controle.

Een onderverdeling in programma's, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de Hollandse Waterlinies (HWL) niet relevant, omdat er bij de HWL geen sprake is van verschillende beleidsvelden.

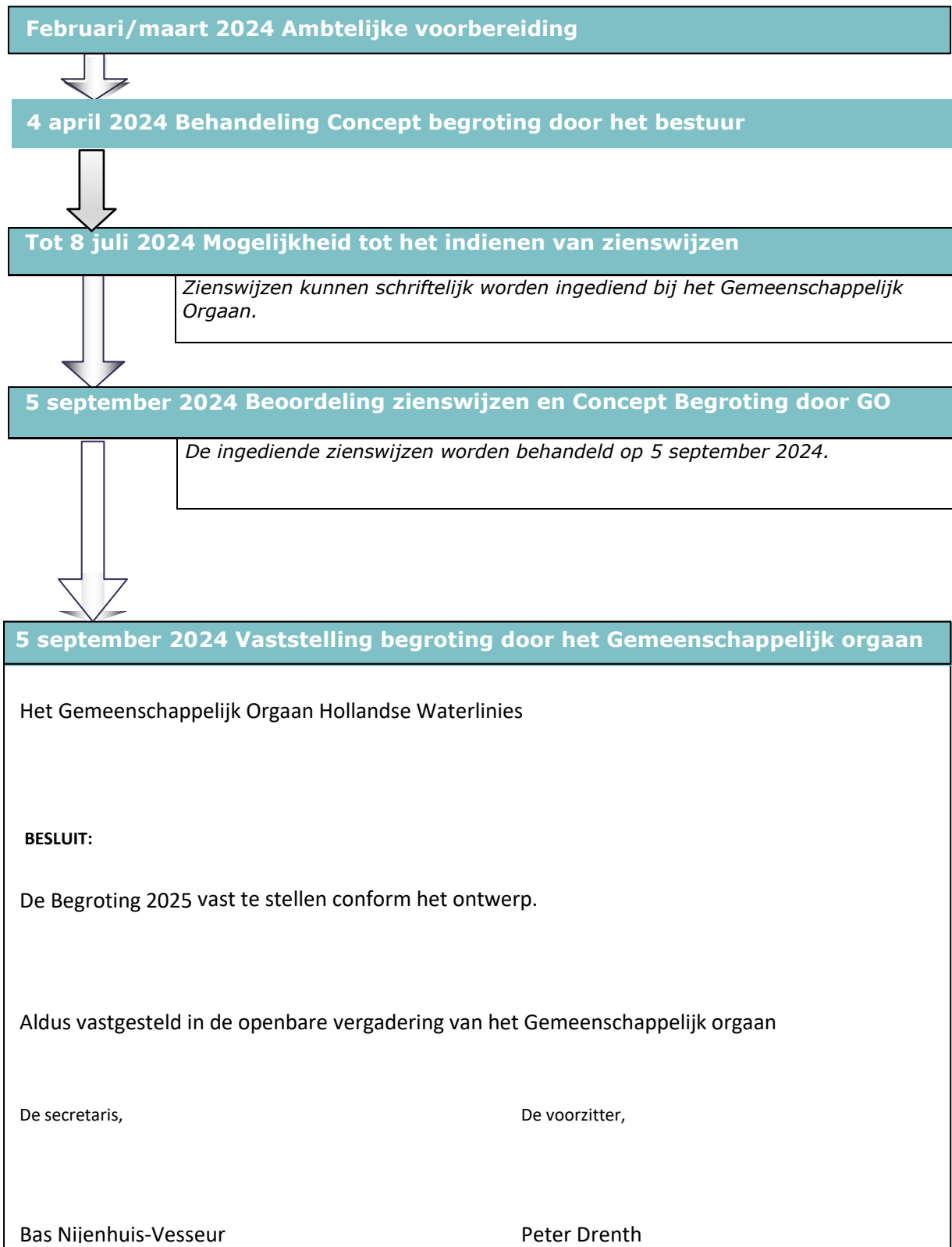
In deze begroting worden de bijdrages en lasten op een heldere manier gepresenteerd. De nadruk ligt op de financiële verantwoording. Er wordt voor de inhoud - waar dat van toepassing is - verwezen naar de opgestelde achtergronddocumenten en opgestelde plannen van de HWL. Zo worden dubbelingen voorkomen.

Financiering van de uitgaven voor de taken van de HWL vindt plaats door de in een bijdrageverordening vastgestelde bedragen en verdeling. De deelnemende provincies staan garant voor deze bijdrage. Gemeentelijke bijdragen en Rijksuitkeringen en subsidies zijn niet van toepassing.

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. In deze programmabegroting zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- B. Bedrijfsvoering
- C. Financiën

BESLUITVORMING OVER DE BEGROTING 2025

PROGRAMMA – BEHOUD WERELDERFGOED HOLLANDSE WATERLINIES

Algemene toelichting bij het programma

In juli 2021 heeft UNESCO erkend dat de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam (al sinds 1996 op de werelderfgoedlijst staat) samen een werelderfgoed zijn. Zij zijn sindsdien het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Op 24 maart 2022 is het gemeenschappelijk orgaan (GO) opgericht van de vier provincies: Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant. Hierdoor zijn zij één Siteholder voor de Hollandse Waterlinies. Deze is verantwoordelijk voor het behoud van de unieke en onvervangbare werelderfgoedwaarde, de *Outstanding Universal Value*, van dit unieke gebied. Het GO doet dit door het verzorgen van afstemming en coördinatie tussen en bevorderen van de gezamenlijkheid van de vier provincies gericht op beschermen, beheren en uitdragen.

De Uitzonderlijke Universele Waarde van de Hollandse Waterlinies bestaat uit:

- Een buitengewoon voorbeeld van een Europees verdedigingssysteem van de moderne tijd dat intact is gebleven;
- Een ingenieus systeem van militaire verdediging door inundatie dat gebruik maakt van eigenschappen en elementen van het aanwezige landschap;
- Uniek in de Europese architectuurgeschiedenis;
- Een illustratie van Nederlandse inventiviteit in land- en waterbeheersing.

Gemeenschappelijk Orgaan

Vanaf het vroege begin van het nationale proces dat gericht was op de nominatie, hebben de vier voornoemde provincies in een bestuursovereenkomst de primaire verantwoordelijkheid op zich genomen, te weten: Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant. Ten behoeve hiervan zijn de vier provincies een gemeenschappelijke regeling (GR) aangegaan. Hiermee is op 24 maart 2022 het gemeenschappelijk orgaan Siteholderschap Werelderfgoed Hollandse Waterlinies opgericht.

Het gemeenschappelijk orgaan (GO) is als zelfstandige bestuursorgaan verantwoordelijk voor de coördinatie tussen- en gezamenlijkheid van de vier provincies gericht op beheren, beschermen en uitdragen van de werelderfgoedwaarde. Zo wordt geborgd dat aan de internationale verplichtingen van Nederland jegens de UNESCO kan worden voldaan. De Siteholder bestaat uit 4 afgevaardigden van de vier colleges van gedeputeerde staten die de samenwerking zijn aangegaan. De algemeen directeur van de RCE is als adviseur betrokken bij de Siteholder.

De reguliere taken van het GO zijn als volgt samen te vatten:

1. Algemene taken
  - afstemming en communicatie;
  - opstellen, actualiseren en uitvoeren van het managementplan;
  - nakomen van de rapportageverplichtingen naar UNESCO; / de verantwoording naar het Rijk
  - bevorderen van visievorming ten behoeve van strategieën
  - eerste aanspreekpunt voor dit werelderfgoed
2. Beheer van de universele waarden
  - stimuleren en controleren van passend beheer;
  - tijdig identificeren van en reageren op bedreigingen en ontwikkelingen;
  - stimuleren van kennisuitwisseling en expertise;
3. Bescherming van de universele waarden
  - stimuleren en controleren van passende bescherming

- tijdig identificeren van en reageren op bedreigingen en ontwikkelingen;
  - stimuleren van kennisuitwisseling en expertise;
4. Uitdragen van de universele waarden
- draagvlak, kennisverspreiding en promotie;
5. Organisatie en middelen
- ondersteunen en faciliteren voor beschikbaar krijgen van voldoende middelen

De financiën van dit programma

De provincies die deelnemen zijn verplicht om financieel bij te dragen aan het adequaat functioneren van het GO en ervoor zorg te dragen dat deze haar taken behoorlijk kan vervullen. Dat betekent ook dat de deelnemende provincies verplicht in hun eigen begroting de middelen moeten opnemen die zij aan het GO afdragen voor het functioneren en haar taakuitvoering.

In een bijdrageverordening bepaalt het GO op welke wijze en in welke verhouding ten opzichte van elkaar de verschillende deelnemers zullen bijdragen aan de instandhouding en taakuitvoering van het GO (artikel 13 GR HWL).

Onderstaande tabel geeft het overzicht van de financiën van dit programma voor het jaar 2025.

Baten en lasten	2025
(* € 1)	
<i>Saldo voorgaand jaar</i>	519.265
Bijdragen provincies	1.000.000
Vergoeding provincies ¹	25.000
Totaal beschikbaar	1.544.265
Sitebureau	464.625
Unesco	10.500
Siteholderschap*	5.250
*accountant	21.000
Communicatie	344.750
Kennis en educatie	65.500
Bescherming incl. Q-team	73.500
Beheer	0
Netwerken	35.500
<i>Totaal lasten</i>	<i>1.020.625</i>
Saldo voorgaand jaar	519.265
Saldo van baten en lasten	4.375
Vergoeding provincies volgend jaar	65.000
Saldo van baten en lasten plus saldo voorgaand jaar min vergoeding (= saldo volgend jaar)	458.640

1: Voor toelichting: zie bij "Uiteenzetting financiële positie", pag. 15.

Toelichting:

De voorziene kosten voor 2025 zijn licht hoger dan de bijdragen. Het tekort van de bijdragen wordt vereffend door een vergoeding aan de provincies uit de algemene reserve. Deze maatregel geldt tijdelijk voor een aantal jaren en heeft vanwege het tijdelijke karakter instemming van de toezicht-

---

houder. Meer toelichting op deze tijdelijke maatregel is te vinden bij “Uiteenzetting financiële positie”, pag. 15.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende taakvelden/producten:

- Beschermen en uitdragen HWL (overhead)
- Treasury
- Onvoorziene uitgaven
- Vennootschapsbelasting

Overhead HWL

De kosten van overhead moeten volgens wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk worden verantwoord. De overhead wordt niet meer toegerekend aan en opgenomen bij de verschillende programma's in de begroting. Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

HWL heeft een beperkt takenpakket en faciliteert de samenwerking van de vier provincies in hun verantwoordelijkheid voor het behoud van de Hollandse Waterlinies. De baten en lasten worden in de begroting binnen één programma verantwoord. Alle kosten, met inbegrip van de lasten die een algemeen karakter hebben, zijn direct dienstbaar aan het beschermen, uitdragen en beheren van de HWL. Alle lasten worden daarom opgenomen binnen het programma 'Beschermen en uitdragen HWL'. Voor deze kosten is rekening gehouden met een inflatie correctie van 5% voor 2023 en verder. Gezien de huidige volatiliteit van de inflatie is het aan te bevelen om in de volgende begroting (2026), of eerder mocht hier aanleiding toe zijn, dit percentage te toetsen aan de actualiteit.

Treasury

In het BBV worden alle rentelasten en rentebaten begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. Het GO kent geen rentelasten en er is momenteel ook geen sprake van rentebaten. Het GO draagt bij de uitoefening zorg voor een juiste uitvoering van de richtlijnen zoals die zijn vastgesteld in het geldende Treasurystatuut van de provincie Utrecht.

Onvoorziene uitgaven

In de Begrotingen 2022 resp. 2023 waren budgetten opgenomen van € 25.000 resp. € 6.250 voor onvoorziene inhuur. Daar is geen gebruik van gemaakt. Voor 2024 was er hiervoor geen budget gereserveerd, en dat geldt ook voor deze begroting.

Vennootschapsbelasting

Vanaf de oprichting (24 maart 2022) is het gemeenschappelijke orgaan Hollandse Waterlinies niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor de begrotingsjaren 2025-2028 is derhalve geen heffing van vennootschapsbelasting van toepassing.

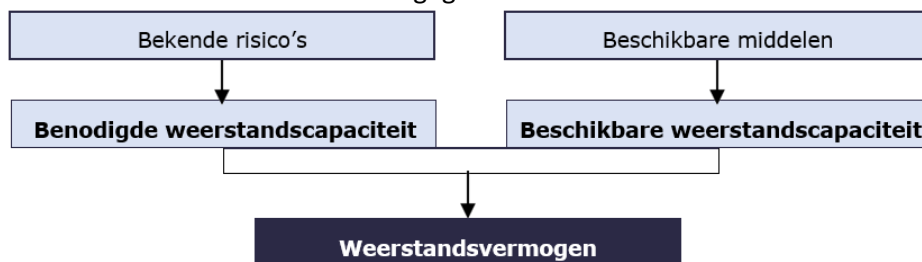
PARAGRAAF 1 – WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEEHERSING

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die niet via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de HWL kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.

De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:

- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

HWL is een gemeenschappelijk orgaan die taken uitvoert in opdracht van 4 provincies. Het weerstandsvermogen van de HWL wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke provincies. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de HWL financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de HWL verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en tekorten.

Weerstandsvermogen

De 4 provincies die deelnemen in de HWL zijn voor hun aandeel aansprakelijk als er tekorten zouden ontstaan of dat de HWL niet in staat is om aan de betalingsverplichtingen te voldoen. Het provinciaal aandeel wordt bepaald op basis van de jaarlijkse bijdrage per provincie als percentage van de totale bijdrage van de vier provincies.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

Met de ramingen zoals opgenomen in de Kadernota2025 is zichtbaar gemaakt dat de HWL aan alle betalingsverplichtingen kan voldoen. Vanaf 2024 zal de reserve geleidelijk afnemen door inzet ervan voor de vereffening van de totale kosten boven de jaarlijkse baten van de provincies (zie pag. 1518). Deze vereffening vindt plaats zolang de reserve groter is dan 20% van de provinciale jaarlijkse bijdrage. Daarmee wordt verzekerd dat er voldoende reserve is voor de opvang van onverwachte kosten.

PARAGRAAF 2 – BEDRIJFSVOERING

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget, personeel met kennis en kunde, infrastructuur, leiding/aansturing, een goede communicatie, informatie en beheersinstrumenten nodig. Ook is een efficiënte inrichting van de organisatie en een gezonde samenwerkingscultuur, samen met provincies en andere partners cruciaal om de doelstellingen te bereiken en onze dienst adequaat te kunnen uitvoeren.

Onze organisatie zal zich inspannen om de uitzonderlijke waarde van het werelderfgoed Hollandse Waterlinies zo breed mogelijk uit te dragen, te beschermen en te beheren. Het Gemeenschappelijk orgaan is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering en heeft hierbij een kader stellende en controlerende taak.

Inrichting van de organisatie

Het sitebureau van de HWL is gericht op de uitvoering van de taak om de werelderfgoedsite HWL zo goed mogelijk uit te dragen, te beschermen en te beheren. Het sitebureau bestaat uit de volgende personele bezetting:

1 programmamanager	0,6 fte
1 programmasecretaris	0,4 fte
1 programmaondersteuner	0,7 fte
1 Coördinator Uitdragen	0,7 fte
1 Medewerker Uitdragen	0,5 fte
1 Coördinator Bescherming	0,4 fte
1 Medewerker Bescherming	0,6 fte

DVO voor Concern- en bestuursondersteuning vanuit de centrumprovincie Utrecht

De ondersteunende middelen (P&O, Financiën & Control, Administratie, Informatievoorziening & Automatisering, Huisvesting, JZ, Functionaris Gegevensbescherming + Privacy Officer en Archief staan direct ten dienste van de bedrijfsvoering van de HWL middels een daartoe afgesloten DVO. Voor deze DVO is overeengekomen met de centrumprovincie dat zij deze taken “om niet” uitvoert.

De concernondersteuning is gericht op:

- De planning- en control cyclus
- Control (audit/interne controle, algemene financiële en juridische control)
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen)
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen)
- Informatietechnologie & informatieveiligheid + de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde dataverwerking (ICT)
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving)

Beleidsindicatoren

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden. De voor HWL relevante indicatoren met betrekking tot personele aangelegenheden zijn in onderstaande tabel opgesomd.

Beleidsindicator:	2025
Personele formatie	3,9 fte
Personele bezetting (inhuur via detachering)	3,9 fte

PARAGRAAF 3 – FINANCIËN

Beleidskader: De financiële verordening van HWL

In de financiële verordening staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het financiële beleid vermeld. De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht.

Onderdelen:

- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- Risicobeheer
- Financiering

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede wijzigingen in de artikelen 143, 216 en 217a van de Provinciewet, de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), artikel 12 van de Gemeenschappelijke regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies en de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Regeling uitzettingen en de wet Hof en het Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

HWL voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving.

Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan. Er mag een bedrag ter hoogte van 0,75% (met een ondergrens van € 450.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken. Het saldotegoed (in ieder geval boven de € 450.000) na oprichting van het gemeenschappelijk orgaan op 24 maart 2022 wordt aangehouden in 's Rijks Schatkist.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving. HWL kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en renteontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen. Zoals bijvoorbeeld ABN AMRO Bank, BNG Bank en Rabo Bank. We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode zal stabiliseren op het huidige niveau. Mocht de huidige inflatie sneller afnemen dan nu wordt verwacht is er tegen het einde van dit jaar wellicht een kleine rentestap naar beneden mogelijk.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

HWL heeft een positief startsaldo bij oprichting en door de jaarlijkse bijdragen van de 4 provincies en er is geen sprake van kredietgebruik.

Renterisico

De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo. Er is geen sprake van schuld bij de HWL. Derhalve is er geen renterisico.

Kredietrisicobeheer

HWL loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden worden uitgezet conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Financiering

Binnen de HWL is er geen sprake van financiering(en).

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente 2017 van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente 2017 op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting. Omdat er binnen de HWL geen sprake is van financiering wordt het renteschema uit de notitie niet opgenomen.~

UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

De belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten ten aanzien van de financiële positie zijn:

- Sturen op een efficiënte bedrijfsvoering met een zo laag mogelijke overhead.
- Voor de komende vier jaar is de (meerjaren) begroting sluitend door tijdelijke inzet van de reserve met instemming van de toezichthouder.

Zoals aangekondigd in de Kadernota2025 kiest het GO er voor om vanaf de Begroting2025 niet alleen de loonkosten van het sitebureau te indexeren maar alle kosten. Daarmee is gewaarborgd dat de uitvoering van de reguliere taken elk jaar op hetzelfde peil kan blijven.

De komende jaren is er nog een zodanige reserve op de begroting van het GO, dat een hogere financiële bijdrage per provincie nog niet nodig is. De verhoging van kosten door het toepassen van indexatie kan de komende jaren (als deze de jaarlijkse € 1 miljoen bijdrage zou overschrijden) namelijk uit de reserve gefinancierd worden. Dit heet in het meerjarenoverzicht “vergoeding aan de provincies vanuit de reserve” omdat het sitebureau niet zelf rechtstreeks geld uit de reserve kan aanspreken.

Ook dit heeft het GO in de Kadernota aangekondigd waarop geen reactie is gekomen vanuit de provincies. Deze voorgenomen inzet van de reserve is daarnaast voorgelegd aan de toezichthouder. Die constateert dat op deze wijze gedurende deze periode er geen sprake is van structureel evenwicht. Gezien de tijdelijkheid van deze maatregel ziet hij echter geen reden om het repressieve toezicht te wijzigen. De toezichthouder heeft aangegeven dit in zijn toezichthoudende controleverslag op te nemen.

In de GR is vastgelegd dat de reserve altijd minimaal 20% van de jaarlijkse totale bijdrage moet bevatten voor incidentele en onverwachte uitgaven. Naar verwachting (zie meerjarenbegroting) wordt deze limiet in 2027 bereikt. Een verhoging van de provinciale bijdrage aan het Gemeenschappelijk Orgaan zal daarom in de loop van de jaren aan de orde komen. Het zal dan om een geringe verhoging gaan. Uitgangspunt is dat het Gemeenschappelijk Orgaan ‘mean and lean’ werkt en daarbij streeft naar zo min mogelijk uitgaven om de taken uit te kunnen voeren. Daarnaast zullen de extra investeringen van de huidige opbouwjaren over een aantal jaren niet meer aan de orde zijn.

Personeelskosten

Het totaal van de structurele personele lasten van het sitebureau in deze begroting 2025 bedraagt €390.144. Deze structurele personeelskosten zijn in de begroting geïndexeerd. De indexatie bedraagt 5% per jaar. In dit bedrag zijn niet de budgetten voor tijdelijke/externe inhuur opgenomen.

Investerings

Via deze begroting worden geen kredieten gevraagd voor investeringen in 2025.

Reserves

In het navolgende overzicht is de stand van de reserves opgenomen per 1 januari 2025 en de geraamde mutaties in 2025 en de verwachte eindstand op 31 december 2025.

Overzicht reserves (x € 1)	Stand 01-01- 2025	Begroot resultaat 2025	Vergoeding provincies 2026	Stand 31-12- 2025
Algemene reserve				
Algemene reserve HWL	519.265	4.375	- € 65.000	458.640
Totaal				

Toelichting bij de reserves:

Reserves worden gebruikt om incidentele kosten of financiële nadelen op te kunnen vangen.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur. Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmabegroting moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

HWL heeft geen leningen verstrekt aan derden.

De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

In het algemeen wordt een getal tussen de 25 en 40% als een gezonde positie gezien.

Door het ontbreken van activa in de balans zijn de reserves theoretisch gelijk aan het saldo liquide middelen en is er dus ook geen sprake van een echte solvabiliteitsratio

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Tabel met kengetallen	Raming 2025
Netto schuldquote	NVT
Solvabiliteitsratio	NVT
Structurele exploitatieruimte	0,4%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:

De geraamde structurele exploitatieruimte komt in 2025 uit op 0,4%. Het begrote structurele resultaat 2025 van is € 4.375. De structurele exploitatieruimte is in 2025 positief en is als volgt opgebouwd: een structureel resultaat van € 4.375 ten opzichte van een totaalbedrag van € 1.000.000 aan gerealiseerde baten. Kengetallen zijn momentopnamen en de uitkomsten moeten in het perspectief van de specifieke bedrijfsactiviteiten en de bedrijfseigen vermogens- en financieringsverhoudingen beschouwd en beoordeeld worden.

MEERJARENAMING 2025-2028

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

Meerjarenbegroting

Baten en lasten (x 1)	2025	2026	2027	2028
Baten:				
<i>Saldo voorgaand jaar</i>	516.765	453.515	340.390	170.421
Bijdragen provincies	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Vergoeding provincies	25.000	65.000	115.000	170.000
Totaal beschikbaar	1.541.765	1.518.515	1.455.390	1.340.421
Lasten:				
Sitebureau	464.625	485.100	509.355	534.823
Unesco	10.500	11.025	11.576	12.155
Siteholderschap*	7.875	5.513	5.788	6.078
*accountant	21.000	22.050	23.153	24.310
Communicatie	344.750	356.213	374.023	392.724
Kennis en educatie	65.500	68.775	72.214	75.824
Bescherming incl. Q-team	73.500	77.175	81.034	85.085
Beheer	-	-	-	-
Netwerken	35.500	37.275	37.826	38.405
<i>Totaal lasten</i>	<i>1.023.250</i>	<i>1.063.125</i>	<i>1.114.969</i>	<i>1.169.405</i>
<i>Saldo voorgaand jaar</i>	516.765	453.515	340.390	170.421
Saldo van baten en lasten	1.750	1.875	31	595
Vergoeding provincies uit algemene reserve	25.000	65.000	115.000	170.000
Saldo van baten en lasten plus saldo voorgaand jaar min vergoeding	453.515	340.390	170.421	

Toelichting bij de meerjarenbegroting:

- De jaren 2025, 2026, 2027 en 2028 laten een afname zien van de reserve door de inzet ervan voor vereffening van de kosten hoger dan de provinciale bijdragen. Dit is een tijdelijke maatregel die met de toezichthouder is afgestemd. Meer toelichting is te vinden op pagina 15;
- In 2027 zal bekeken worden of de bijdragen van de Provincies verhoogd worden om de kosten te dekken voor 2028 en volgende jaren of dat er bezuinigd kan worden op de structurele lasten.

Uitgangspunten en toelichtingen bij de meerjarenramingen

Algemeen

- De meerjarenraming geeft een indicatie van de verwachte begrotingsaldi in de periode 2025 t/m 2028. De uitgangspunten komen overeen met de Kaderbrief 2025.

Prijsindexering kostenbudgetten

In het kader van de meerjarenraming is de prijsontwikkeling van de lonen vastgesteld op een gemiddeld percentage van 5%. Ook is dit percentage toegepast op de overige kosten. Als de werkelijke kostenstijgingen in enig jaar anders uitvallen, wordt de begroting hierop aangepast.

Tabel met overzicht jaarlijkse bijdragen provincies conform besluit bijdrageverordening:

Overzicht bijdragen Provincies	Bedrag (x 1 €)	Percentage
Utrecht	300.000	30%
Noord-Holland	300.000	30%
Gelderland	300.000	30%
Noord-Brabant	100.000	10%
Totaal	1.000.000	100%

Balanscijfers in meerjarig perspectief

Balanscijfers 31 december (* 1.000)	2025	2026	2027	2028
Vlottende ACTIVA	-	-	-	-
Uitzettingen met een looptijd <1jaar	454	340	170	171
Totaal activa	454	340	170	171
Vaste PASSIVA				
Algemene bedrijfsreserve	517	454	340	170
Resultaat	-63	-113	-170	
<i>Eigen vermogen</i>	<i>454</i>	<i>340</i>	<i>170</i>	
Totaal passiva	454	340	170	